

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวัฒนธรรมองค์การของสถาบันการศึกษาพยาบาล จำแนกเป็นรายลักษณะ ได้แก่ ลักษณะสร้างสรรค์ ลักษณะตั้งรับ-เฉื่อยชา ลักษณะตั้งรับ-ก้าวร้าว และเปรียบเทียบวัฒนธรรมองค์การของสถาบันการศึกษาพยาบาล จำแนกตามสังกัดและสาขาวิชา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สถาบันการศึกษาพยาบาลทุกสังกัด จำนวน 42 แห่ง จำแนกตามสังกัด 7 สังกัด ดังนี้

สังกัดกระทรวงสาธารณสุข	จำนวน 24 แห่ง
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย	จำนวน 7 แห่ง
สังกัดเอกชน	จำนวน 5 แห่ง
สังกัดกระทรวงกลาโหม	จำนวน 3 แห่ง
สังกัดกระทรวงมหาดไทย	จำนวน 1 แห่ง
สังกัดสภาอากาศไทย	จำนวน 1 แห่ง
สังกัดกรุงเทพมหานคร	จำนวน 1 แห่ง

2. ผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นตัวแทนจากสถาบันการศึกษาพยาบาล คือ อาจารย์พยาบาลประจำในสถาบันการศึกษาพยาบาลในแต่ละแห่ง ที่ปฏิบัติงานใน 1) สาขาวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ หรือ การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2) การพยาบาลสูติศาสตร์หรือการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ 3) การพยาบาลจิตเวชศาสตร์ 4) การพยาบาลอนามัยชุมชน 5) การพยาบาลพื้นฐานและวิชาเสริมทางการพยาบาล หรือการบริหารการพยาบาล หรือการวิจัยทางการพยาบาล โดยกำหนดคุณสมบัติให้เหมาะสมกับการวิจัยโดยผู้ที่จะให้ข้อมูลวัฒนธรรมองค์การในแต่ละสาขาวิชา จำนวนสาขาวิชาละ 1 คน เป็นผู้มีความรู้คุณสมบัติดังนี้

1. เป็นหัวหน้าแผนกวิชา หรือ เป็นผู้ปฏิบัติงานในสาขาวิชานั้น ๆ ไม่น้อยกว่า 2 ปี และ

2. เป็นผู้ที่มีความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

โดยให้หัวหน้าภาควิชาในแต่ละสาขาวิชาการพยาบาลเป็นคนคัดเลือก ผู้ที่จะให้ข้อมูล วัฒนธรรมองค์การในแต่ละสาขาวิชา ตามคุณสมบัติดังกล่าวมาแล้วข้างต้น จะได้กลุ่มตัวอย่างในสถาบันการศึกษาพยาบาลจำนวน 41 แห่ง จำแนกตามสาขาวิชา 5 สาขาวิชา ๆ ละ 1 คน สถาบันละ 5 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 205 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างและจำนวนผู้ให้ข้อมูลวัฒนธรรมองค์การของสถาบันการศึกษา
พยาบาล จำแนกตามสังกัดและสาขาวิชา

รายชื่อสถาบันการศึกษา	จำนวนผู้ให้ข้อมูล
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข	
1. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ	5
2. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท	5
3. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี	5
4. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท	5
5. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี	5
6. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา	5
7. วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า เพชรบุรี	5
8. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครพนม	5
9. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา	5
10. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี มหาสารคาม	5
11. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์	5
12. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์	5
13. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิ์ประสงค์	5
14. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์	5
15. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา	5
16. วิทยาลัยพยาบาลพระพุทธรชินราช พิษณุโลก	5
17. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ลำปาง 1	5
18. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์	5
19. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง	5
20. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช	5
21. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นราธิวาส	5
22. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี	5
23. วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี	5
รวม	115

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างและจำนวนผู้ให้ข้อมูลวัฒนธรรมองค์การของสถาบันการศึกษา
พยาบาล จำแนกตามสังกัดและสาขาวิชา (ต่อ)

รายชื่อสถาบันการศึกษา	จำนวนผู้ให้ข้อมูล
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย	
24. คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	5
25. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	5
26. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	5
27. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	5
28. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	5
29. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา	5
30. ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ รามาธิบดี	5
รวม	35
สังกัดเอกชน	
31. วิทยาลัยคริสเตียน	5
32. วิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุยส์	5
33. วิทยาลัยมิชชั่น	5
34. คณะพยาบาลศาสตร์ แมคคอร์มิค	5
35. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	5
รวม	25
สังกัดกระทรวงกลาโหม	
36. วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก	5
37. วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ	5
38. วิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศ	5
รวม	15
สังกัดกระทรวงมหาดไทย	
39. วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ	5
รวม	5

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างและจำนวนผู้ให้ข้อมูลวัฒนธรรมองค์การของสถาบันการศึกษา
พยาบาล จำแนกตามสังกัดและสาขาวิชา (ต่อ)

รายชื่อสถาบันการศึกษา	จำนวนผู้ให้ข้อมูล
สังกัดสภาวิชาชีพ	
40. วิทยาลัยพยาบาลสภาวิชาชีพ	5
รวม	5
สังกัดกรุงเทพมหานคร	
41. วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์	5
รวม	5
รวมทั้งสิ้น	205

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด คือ แบบสอบถาม
วัฒนธรรมองค์การ ซึ่งมีวิธีการสร้างดังนี้

การสร้างแบบสอบถาม

1. ขั้นตอนการร่างแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลวัฒนธรรม
องค์การ เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล และทราบตัวแปรสาขาวิชาและสังกัดของ
องค์กร ในด้านอายุ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งที่ดำรงอยู่ปัจจุบัน และสถาบันการศึกษา
พยาบาลที่ปฏิบัติงานอยู่

ส่วนที่ 2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ค้นหาเนื้อหาของสาระของวัฒนธรรมองค์การ เนื่องจากลักษณะ
วัฒนธรรมองค์การคือ ค่านิยม ความเชื่อ บรรทัดฐานของพฤติกรรมการแสดงออกของกลุ่ม
บุคคลในองค์การ ซึ่งในแต่ละองค์การจะมีความแตกต่างกัน การที่จะศึกษาวัฒนธรรม
องค์การได้จะต้องศึกษาจากบุคคลที่อยู่ในองค์การ ดังนั้นวิธีการที่เหมาะสมในการศึกษา
ลักษณะวัฒนธรรมองค์การคือการใช้การสัมภาษณ์แนวลึก โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. สร้างแบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ปลาย
เปิดทั้งโครงสร้าง ซึ่งในการสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาดำรง เอกสาร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องวัฒนธรรมองค์การมากำหนดเป็นกรอบในการเขียนคำสัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วยคำถามหลักจำนวน 7 ข้อ ดังนี้

1.1 สมาชิกในหน่วยงานของท่าน ยึดถือค่านิยมใดเป็นแนวทางในการปฏิบัติ (ค่านิยม คือ สิ่งที่สมาชิกในองค์การเห็นดี เห็นชอบ และให้ค่ากับสิ่งนั้นในทางบวก)

1.2 พฤติกรรมการแสดงออกที่สังเกตเห็นได้อย่างสม่ำเสมอในหน่วยงานของท่านคืออะไร

1.3 พฤติกรรมการปฏิบัติงานที่เป็นลักษณะเฉพาะของหน่วยงานของท่านคืออะไร

1.4 แนวคิด คำบอกเล่าอะไร ที่ท่านได้รับถ่ายทอดจากสมาชิกในหน่วยงานของท่าน

1.5 ท่านมีความเชื่ออย่างไรในการปฏิบัติงาน

1.6 พฤติกรรมการปฏิบัติอย่างไรที่สมาชิกในหน่วยงานของท่านยอมรับ

1.7 พฤติกรรมการปฏิบัติอย่างไรที่สมาชิกในหน่วยงานของท่านไม่ยอมรับ

2. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาลักษณะวัฒนธรรมองค์การโดยสรรหาผู้เชี่ยวชาญชุดที่ 1 จำนวน 5 ท่าน เป็นพยาบาล 4 ท่าน, เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดองค์การ 1 ท่าน, (รายชื่อในภาคผนวก) โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้

2.1 เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป มีประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบันไม่ต่ำกว่า 10 ปี หรือดำรงตำแหน่งผู้บริหารทางการพยาบาลไม่ต่ำกว่า 5 ปี

2.2 เป็นผู้สนใจศึกษาในเรื่องวัฒนธรรมองค์การ โดยมีผลงานวิชาการ ได้แก่ การเขียนบทความ, หรือการทำวิจัยหรือสอนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมองค์การ

2.3 มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท

จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญชุดที่ 1 ที่เป็นพยาบาลแนะนำผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์การพยาบาลอีกท่านละ 5 คน จะได้รับชื่อผู้เชี่ยวชาญชุดที่ 2 จำนวน 20 ท่าน เลือกเพียง 10 ท่าน ตามลำดับความถี่ (รายชื่อในภาคผนวก) โดยกำหนดคุณสมบัติเช่นเดียวกับชุดที่ 1 แต่อาจมีคุณสมบัติ 2 ใน 3 ข้อ เท่านั้น

3. วิธีการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองอย่างไม่เป็นทางการ โดยการติดต่อล่วงหน้าก่อนการสัมภาษณ์ ส่งข้อความไปให้ผู้เชี่ยวชาญก่อน

ประมาณ 1 - 2 สัปดาห์ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้มีโอกาสเตรียมตัวก่อนล่วงหน้า ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยอธิบายให้ผู้เชี่ยวชาญทราบถึงวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งขอความยินยอมจากผู้เชี่ยวชาญที่จะให้ข้อมูลต่าง ๆ ในขณะสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะบันทึกเทป พร้อมทั้งกล่าวทบทวนเน้นข้อมูลที่สำคัญเพื่อตรวจสอบดูว่าผู้วิจัยมีความเข้าใจตรงกันกับผู้เชี่ยวชาญ

4. สถานที่ สถานที่ที่จะให้สัมภาษณ์นั้นผู้ให้สัมภาษณ์และผู้วิจัยได้ตกลงร่วมกันตามความสะดวก ซึ่งจะอยู่ภายในบริเวณสถาบันการศึกษานั้น ๆ

5. เวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ จะใช้เวลาว่างของผู้ให้สัมภาษณ์ ระยะเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ แต่ครั้งจะใช้เวลาประมาณ 1 - 1 1/2 ชั่วโมง

เมื่อการสัมภาษณ์เสร็จสิ้นผู้วิจัยได้ถอดเทปและจับประเด็นสำคัญของเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 1 ท่าน (เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในชุดที่ 1) ช่วยตรวจสอบความถูกต้องของการจับประเด็นจากบทสัมภาษณ์ (ตัวอย่างการสัมภาษณ์และประเด็นสำคัญอยู่ในภาคผนวก)

ขั้นที่ 2 ยกร่างแบบสอบถาม

1. นำลักษณะวัฒนธรรมองค์การของสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ได้จากการสัมภาษณ์แนวลึก จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน นำมารวบรวม และจัดความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มาทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดให้เป็นหมวดหมู่ได้ 3 หมวด คือ

หมวดที่ 1 ค่านิยม

- อาจารย์พยาบาลมุ่งเน้นการสร้างบัณฑิตพยาบาลให้มีคุณภาพ
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่นิยมปฏิบัติตามสิ่งที่ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติมาก่อน
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมในการทำงาน
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่ต้องการความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันในการทำงาน
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่มีความรักและความผูกพันต่อเพื่อนร่วมงาน
- อาจารย์พยาบาลต้องการการทำงานที่เขามีความพึงพอใจและมีโอกาสที่จะได้แสดงความสามารถ
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่ยอมรับที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้เป็นหลัก

- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่ยอมรับการตัดสินใจและการตรวจสอบงานของผู้บริหารหรือหัวหน้าภาควิชา
- อาจารย์พยาบาลยอมรับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ยาก
- อาจารย์พยาบาลมีการประเมินผลงานโดยการเอาตนเองไปเปรียบเทียบกับผลงานของเพื่อนร่วมงาน
- อาจารย์พยาบาลมักให้คุณค่าการปฏิบัติงานตามที่เคยปฏิบัติ สืบทอดกันมาอย่างเคร่งครัด
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่มีความรักในสถาบันต้องการให้สถาบันเจริญรุ่งเรือง
- อาจารย์พยาบาลต้องทำงานไม่ให้เกิดความผิดพลาดซึ่งจะมีผลกระทบต่อชื่อเสียงขององค์กร
- อาจารย์พยาบาลยังยึดถืออาวุโสในการส่งเสริมการทำงาน
- อาจารย์พยาบาลจะยอมรับคนที่มีความรับผิดชอบสูงในการทำงาน
- อาจารย์พยาบาลจะยอมรับคนเก่งที่ทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม
- อาจารย์พยาบาลต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในวิชาชีพ
- อาจารย์พยาบาลมุ่งที่จะทำการสอนให้ดีที่สุดเน้นในเรื่องคุณภาพของการสอน
- อาจารย์พยาบาลต้องมีวินัยในการทำงาน เช่น รับผิดชอบในหน้าที่การสอนมีความตรงต่อเวลา
- อาจารย์พยาบาลต้องทำในสิ่งที่ ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
- อาจารย์พยาบาลต้องเป็นผู้นำเป็นผู้ช่วยเหลือผู้อื่นในด้านวิชาการ
- อาจารย์พยาบาลต้องมีอิสระภาพทางวิชาการที่จะสร้างสรรค์อะไรใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพ
- อาจารย์พยาบาลต้องมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีความดีความเก่ง มีคุณธรรมถึงจะเป็นอาจารย์พยาบาลได้
- อาจารย์พยาบาลต้องมีศรัทธาต่องานที่ทำ ศรัทธาต่อวิชาชีพที่ปฏิบัติถึงจะทำงานได้ดี
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่จะมีความรับผิดชอบสูงในการทำงาน

- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่จะไม่ยอมรับคนที่เอาเปรียบผู้อื่นในการทำงาน
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่ต้องมีความเสียสละทุ่มเทและอุทิศตนในการทำงาน
- อาจารย์พยาบาลควรจะใช้วิจารณ์ญาติในการทำงานไม่ใช่ทำงานตามสั่ง
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่มีการแสดงความเคารพซึ่งกันและกันให้เกิดเกียรติในการทำงานร่วมกัน
- อาจารย์พยาบาลต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- อาจารย์พยาบาลต้องยกย่องชมเชยผู้ที่มีความสามารถเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรม สถาบันถึงจะพัฒนา

หมวดที่ 2 ความเชื่อ

- อาจารย์พยาบาลรู้สึกกว้างงานที่ปฏิบัติอยู่ท้าทายความสามารถ
- อาจารย์พยาบาลรู้สึกมีความภาคภูมิใจในการทำงานในสถานประกอบการศึกษาพยาบาล
- อาจารย์พยาบาลต้องรับผิดชอบร่วมกันในการทำงาน
- อาจารย์พยาบาลจะอยู่ร่วมกันด้วยความรักความอบอุ่นและมีความเข้าใจกัน
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นกันเองเปิดเผย
- สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์พยาบาลจะมีลักษณะของความเป็นพี่น้อง มีบรรยากาศเหมือนครอบครัว
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่ยอมรับงานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารหรือหัวหน้าภาควิชา
- อาจารย์พยาบาลต้องยอมรับและเคารพในระบบอาวุโส
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่ยอมรับไว้วางใจและเชื่อมั่นในตัวผู้บริหาร
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่จะมีความเชื่อถือและไว้วางใจในการทำงานของเพื่อนร่วมงาน

- ในการปฏิบัติงานร่วมกันมักมีอาจารย์พยาบาลส่วนน้อยที่คอยต่อต้านความคิดเห็นของผู้อื่นอยู่เสมอ
- การปฏิบัติงานต้องแข่งกันสร้างผลงานวิชาการที่มากกว่าและดีกว่าคนอื่นเพื่อเป็นการวัดผลสำเร็จของงาน
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่เชื่อว่าการแข่งขันกันในการทำงานเป็นสิ่งที่ดีเพราะทำให้คนในองค์กรมีความกระตือรือร้น
- อาจารย์พยาบาลทุกคนต้องทำงานอย่างเต็มที่ตามแบบที่เคยยึดถือ
- อาจารย์พยาบาลมีความสามารถในการเป็นผู้ตามมากกว่าผู้นำ
- อาจารย์พยาบาลมีความเชื่อว่างานขององค์กรจะสำเร็จด้วยคนหลายคน
- อาจารย์พยาบาลเชื่อว่าทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกันในองค์กร
- อาจารย์พยาบาลเชื่อว่าการปฏิบัติงานทุกอย่างอาจารย์จะทุ่มเทพยายามทำประโยชน์ให้กับสถาบันและวิชาชีพ
- อาจารย์พยาบาลเชื่อว่าการทำงานไม่จำเป็นต้องควบคุมอย่างใกล้ชิด
- อาจารย์พยาบาลเชื่อว่าต้องตั้งใจทำงานให้ดีที่สุด
- อาจารย์พยาบาลเชื่อว่าต้องยอมรับและเคารพในอาวุโสและประสบการณ์ซึ่งจะทำให้การทำงานเป็นไปด้วยดี
- อาจารย์พยาบาลเชื่อว่าการทำงานร่วมกันต้องมีวินัย
- อาจารย์พยาบาลเชื่อว่าการทำงานร่วมกันต้องมีความอดทนและอดกลั้น
- อาจารย์พยาบาลเชื่อว่าการมีอุปสรรคในการทำงานเป็นเรื่องธรรมดา
- อาจารย์พยาบาลเชื่อว่าถ้าได้รับการสนับสนุนในการทำงานจะทำให้มีกำลังใจในการปฏิบัติงาน
- อาจารย์พยาบาลต้องยึดถือประโยชน์ของคนส่วนรวมเป็นหลักมากกว่าประโยชน์ส่วนบุคคล
- อาจารย์พยาบาลเชื่อว่าการทำงานต้องมีความขยันหมั่นเพียร

- อาจารย์พยาบาลเชื่อว่าการสร้างผลงานวิชาการจะแสดงถึงคุณภาพและชื่อเสียงของสถาบัน
- อาจารย์พยาบาลเชื่อว่าการทำงานหนักเป็นสิ่งที่ดีทำให้มีโอกาสพัฒนาตนเอง

หมวดที่ 3 พฤติกรรมการแสดงออก

- อาจารย์พยาบาลมีการแสดงถึงความตั้งใจทุ่มเทที่จะทำงานให้สำเร็จลุล่วง
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่ปฏิบัติงานโดยไม่ย่อท้อเพื่อให้งานนั้นประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย
- อาจารย์พยาบาลมีความกระตือรือร้นในการทำงานร่วมกัน
- อาจารย์พยาบาลมีการวางแผนการทำงานร่วมกันอย่างเป็นขั้นตอน
- อาจารย์พยาบาลมีความสุขสนุกกับการทำงาน
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่ปฏิบัติงานโดยมีเป้าหมายในการทำงาน
- อาจารย์พยาบาลทำงานด้วยความอดทนวิริยะอุตสาหะ
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่จะมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอมีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมีการทำวิจัย
- อาจารย์พยาบาลทำงานในหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มใจทุ่มเทและเสียสละในการทำงาน
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่ไม่ค่อยเป็นตัวของตัวเองในการทำงาน
- อาจารย์พยาบาลจะยอมรับฟังเหตุผลของคนส่วนใหญ่ในการทำงาน
- อาจารย์พยาบาลมีการแสดงความเอื้ออาทรต่อความรู้สึกของเพื่อนร่วมงาน
- อาจารย์พยาบาลจะมีการพูดคุยปรึกษาหารือกันในการทำงานได้อย่างเปิดเผย
- เมื่อมีปัญหาในการทำงานอาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่จะไม่กล่าวยกปัญหานั้นมาพูดกันต่อหน้า
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่จะยึดหลักเหตุผลในการทำงานร่วมกัน

- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่ปฏิบัติงานตามที่ผู้บริหารหรือหัวหน้าภาควิชามอบหมายให้อย่างเคร่งครัด
- อาจารย์พยาบาลมีการประชุมพูดคุยหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในหน่วยงานเสมอ ๆ
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่มักหลีกเลี่ยงการโต้แย้งกับผู้อาวุโสกว่าในหน่วยงาน
- อาจารย์พยาบาลจะมีการทำงานที่พยายามให้ผู้บังคับบัญชาเห็น
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอย่างระมัดระวังเพื่อป้องกันข้อพิพาท
- อาจารย์พยาบาลจะเสนอความคิดเห็นให้ทำสิ่งใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาองค์กร
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่ไม่สนับสนุนซึ่งกันและกันในการทำงาน ไม่ยกย่องชมเชยว่าใครดี
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่จะมีลักษณะประนีประนอมกันในการทำงาน
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่จะอาสาในการทำงานเพื่อส่วนรวม
- อาจารย์พยาบาลในแต่ละภาควิชามีการทำงานที่แบ่งแยกไม่ประสานการทำงานร่วมกัน
- อาจารย์พยาบาลจะมีลักษณะเป็นระเบียบเรียบร้อยจู้จุกจิกละเอียดถี่ถ้วน
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่ยังไม่มีการแข่งขันการทำงานกันอย่างเด่นชัด
- อาจารย์พยาบาลมีการทำงานเป็นขั้นตอนเน้นการทำงานที่มีความละเอียดถี่ถ้วน
- อาจารย์พยาบาลจะมีการโต้เถียงกันในเชิงเหตุผล
- อาจารย์พยาบาลต้องมีการควบคุมติดตามและประเมินผลการทำงาน
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่คล้อยตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ตั้งไว้อย่างเคร่งครัด
- อาจารย์พยาบาลจะใช้วิธีการทำงานแบบเก่า ๆ ที่ยึดรูปแบบเดิม ๆ
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่จะยึดถือคำสั่งผู้บังคับบัญชาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน
- อาจารย์พยาบาลมีการทำงานเป็นทีมที่ได้ผลและมีประสิทธิภาพ
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่มีโอกาสเสนอความคิดเห็นได้อย่างอิสระในการทำงาน
- อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงานร่วมกัน

รวมออกมาเป็นลักษณะภาพรวมของวัฒนธรรมองค์การของสถาบันการศึกษาพยาบาล

2. จากลักษณะภาพรวมวัฒนธรรมองค์การของสถาบันการศึกษาพยาบาล ที่ได้จากข้อ 1 ผู้วิจัยจัดกลุ่มตามที่คุณเชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นไว้ หลักการสร้างข้อคำถามในแต่ละข้อ ผู้วิจัยกำหนดประเด็นหลักและนำประเด็นหลักมาแยกออกเป็นประเด็นย่อย เป็นรายลักษณะ โดยใช้แนวคิดวัฒนธรรมองค์การตามแนวคิดของคูกและคณะ ผู้วิจัยจึงสร้างแบบสอบถามวัฒนธรรมองค์การ โดยมีวิธีการสร้างตามกรอบแนวคิดของคูกและคณะ ซึ่งคูกและคณะ ได้แบ่งวัฒนธรรมองค์การออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1. ลักษณะสร้างสรรค์ ประกอบไปด้วย 4 มิติ คือ มิติเน้นความสำเร็จ มิติเน้นสัจการแห่งตน มิติเน้นบุคคลและการกระตุ้น และมิติเน้นมิตรสัมพันธ์ 2. ลักษณะตั้งรับ - เชื้อยชา ประกอบด้วย 4 มิติ คือ มิติเน้นการเห็นพ้องด้วย มิติเน้นกฎระเบียบ มิติเน้นการพึ่งพา และมิติเน้นการหลีกเลี่ยง 3. ลักษณะตั้งรับ - ก้าวร้าว ประกอบด้วย 4 มิติ คือ มิติเน้นการเห็นตรงกันข้าม มิติเน้นอำนาจ มิติเน้นการแข่งขัน และมิติเน้นความสมบูรณ์แบบ

3. ตรวจสอบความถูกต้องเชิงโครงสร้าง และภาษาที่ใช้ในข้อคำถามแต่ละข้อโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 13 ท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมกับที่ไปสัมภาษณ์ (รายชื่ออยู่ในภาคผนวก) ช่วยตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยผู้วิจัยถือเกณฑ์ให้ความเห็นตรงกันของผู้ทรงคุณวุฒิ 10 ใน 13 ท่าน ถือว่ามีความถูกต้องเชิงโครงสร้างและภาษาที่ใช้

ตารางที่ 2 โครงสร้างวัฒนธรรมองค์การของสถาบันการศึกษาพยาบาล

วัฒนธรรมองค์การ	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
1. วัฒนธรรมองค์การลักษณะสร้างสรรค์ แบ่งเป็น 4 มิติ คือ		
1.1 มิติเน้นความสำเร็จ	- ค่านิยม	- มีความรับผิดชอบสูงในการทำงาน - มีความเสียสละ ทุ่มเท และอุทิศตน
	- ความเชื่อ	- งานที่ปฏิบัติท้าทายความสามารถ - มีวินัยในการทำงานร่วมกัน - ทุ่มเทให้กับงานเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย
	- พฤติกรรมการแสดงออก	- มีความรับผิดชอบร่วมกันในการทำงาน - ทำงานอย่างมีเป้าหมายและมีโอกาสวางแผนการทำงานร่วมกัน - มีขวัญ กำลังใจดี มีความสุข สนุกกับการทำงาน - ทำงานด้วยความอดทน วิริยะ อุทิศตน
1.2 มิติเน้นสักการแห่งตน	- ค่านิยม	- มุ่งเน้นการสร้างบัณฑิตให้มีคุณภาพ - มีความรักในสถาบันต้องการให้สถาบันเจริญรุ่งเรือง - เป็นแบบอย่างที่ดีทำประโยชน์ให้กับส่วนรวม - เป็นตัวอย่างที่ดีในการใฝ่หาความรู้ - ต้องเป็นผู้ช่วยเหลือผู้อื่นด้านวิชาการ - มีความรักและศรัทธาต่องานที่ทำ
	- ความเชื่อ	- มีความภาคภูมิใจในการทำงานในสถาบัน - งานขององค์การจะสำเร็จด้วยความร่วมมือของคนในองค์การ

ตารางที่ 2 โครงสร้างวัฒนธรรมองค์การของสถาบันการศึกษาพยาบาล (ต่อ)

วัฒนธรรมองค์การ	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
		<ul style="list-style-type: none"> - พยายามทำประโยชน์ให้กับสถาบันและวิชาชีพ - ยึดประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนบุคคล - ใฝ่เวลาในการสร้างผลงานวิชาการ ทำวิจัย - มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง - ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
1.3 มิตินับบุคคลและการกระตุ้น	<ul style="list-style-type: none"> - ค่านิยม - ความเชื่อ - พฤติกรรมการแสดงออก 	<ul style="list-style-type: none"> - จะให้ความยกย่องนับถือคนที่ทำประโยชน์ให้กับส่วนรวม - ต้องมีอิสระเสรีภาพทางวิชาการที่จะสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ - มีโอกาสทำงานที่ตนเองพึงพอใจและมีโอกาสได้แสดงความสามารถ - ทำงานอย่างเป็นอิสระ โดยไม่ต้องมีคนควบคุม - ได้รับการสนับสนุนและมีกำลังใจในการปฏิบัติงาน - มีการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ - มีส่วนรวมในการทำงานด้วยกัน - เสนอความคิดเห็นได้อย่างอิสระ
1.4 มิตินับมิตรสัมพันธ์	- ค่านิยม	<ul style="list-style-type: none"> - สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์พยาบาลจะมีลักษณะเหมือนพี่น้อง

ตารางที่ 2 โครงสร้างวัฒนธรรมองค์การของสถาบันการศึกษาพยาบาล (ต่อ)

วัฒนธรรมองค์การ	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
	- ความเชื่อ	- มีความเสมอภาคและความเท่าเทียมกัน - มีความรักและความผูกพันต่อเพื่อนร่วมงาน
	- พฤติกรรมการแสดงออก	- ทำงานร่วมกันด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และมีความเข้าใจกัน - ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน - มีลักษณะเป็นกันเอง สามารถพูดคุยกันได้ เปิดเผย
2. วัฒนธรรมองค์การลักษณะตั้งรับ - เจือยชา		แบ่งเป็น 4 มิติ คือ
2.1 มิติเน้นการเห็นห้องด้วย	- ค่านิยม	- ไม่เด่นชัด
	- ความเชื่อ	- ชอบเป็นผู้ตามมากกว่าเป็นผู้นำ - สิ่งที่ถูกต้องในการทำงานคือการทำงานให้เหมือนกับบุคคลอื่น ๆ
	- พฤติกรรมการแสดงออก	- จะทำงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเคร่งครัด - ไม่กล้าที่จะเสนอความคิดเห็น - คล้อยตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
2.2 มิติเน้นกฎระเบียบ	- ค่านิยม	- มักจะยอมรับกฎระเบียบและปฏิบัติตามผู้ที่เคยปฏิบัติมาก่อน - ยอมรับและเคารพในระบบอาวุโส
	- ความเชื่อ	- กฎระเบียบในสถาบันมีการเปลี่ยนแปลง อยู่เสมอ

ตารางที่ 2 โครงสร้างวัฒนธรรมองค์การของสถาบันการศึกษาพยาบาล (ต่อ)

วัฒนธรรมองค์การ	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
		- การทำงานให้ได้ผลดีต้องมีความเป็นอิสระในการทำงาน ไม่ต้องมีการควบคุม
	- พฤติกรรมการแสดงออก	- ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด - พึงพอใจในกฎระเบียบ
2.3 มิติเน้นการพึ่งพา	- ค่านิยม	- ไม่เด่นชัด
	- ความเชื่อ	- มีความไว้วางใจและเชื่อมั่นในตัวผู้บริหาร
	- พฤติกรรมการแสดงออก	- พึ่งพาผู้อื่นในการทำงาน - ไม่สามารถตัดสินใจการปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง - ยอมรับการตัดสินใจของผู้บริหารหรือหัวหน้าภาควิชา
2.4 มิติการหลีกเลี่ยง	- ค่านิยม	- ไม่เด่นชัด
	- ความเชื่อ	- คิดว่าการแก้ปัญหาต่าง ๆ เป็นหน้าที่ของผู้บริหาร - คล้อยตามความคิดเห็นของผู้บริหาร - คิดว่าจะทำงานมากหรือน้อยก็ไม่มีผลแตกต่างกัน - โอกาสความก้าวหน้าในการทำงานไม่ได้อยู่ที่การศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม

ตารางที่ 2 โครงสร้างวัฒนธรรมองค์การของสถาบันการศึกษาพยาบาล (ต่อ)

วัฒนธรรมองค์การ	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
	- พฤติกรรมการแสดงออก	- ต่างคนต่างทำงานเมื่อมีปัญหาต่างคนต่างแก้ - หลีกเลี่ยงการโต้แย้งกับผู้อาวุโส - ทำงานเฉพาะหน้าที่ของตนเท่านั้น - เมื่อทำผิดจะพยายามหลีกเลี่ยงปัญหาโดยไม่พยายามหาแนวทางแก้ไข
3. วัฒนธรรมองค์การลักษณะตั้งรับ - ก้าวร้าว	แบ่งเป็น 4 มิติ	
3.1 มิติเน้นการเห็นตรงกัน - ค่านิยม	- ค่านิยม	- ไม่ค่อยยอมรับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ
	- ความเชื่อ	- ไม่เด่นชัด
	- พฤติกรรมการแสดงออก	- ไม่มีความเชื่อคือไว้วางใจในการทำงานของเพื่อนร่วมงาน - มีแนวคิดของตนเองและไม่ค่อยจะลงรอยกันในเรื่องการทำงาน - มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง และมักจะยึดติดกับความคิดของตนเองเป็นหลัก
3.2 มิติเน้นอำนาจ	- ค่านิยม	- ไม่เด่นชัด
	- ความเชื่อ	- มีความภาคภูมิใจที่ได้ควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชา - ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจนอกจากผู้บริหารเท่านั้น

ตารางที่ 2 โครงสร้างวัฒนธรรมองค์การของสถาบันการศึกษาพยาบาล (ต่อ)

วัฒนธรรมองค์การ	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
	- พฤติกรรมการแสดงออก	- ขอบซีแนะ ส่งงานผู้อื่นหรือผู้ร่วมงาน - ต้องการให้ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้ร่วมงาน นับถือและเชื่อฟัง
3.3 มิติเน้นการแข่งขัน	- ค่านิยม	- มีการแข่งขันกันในการทำงาน โดยเอาผลงาน ของตนเองไปเปรียบเทียบกับผลงานของ เพื่อนร่วมงาน - อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่วัดผลสำเร็จใน การทำงานโดยการมีผลงานทางวิชาการ มากกว่าการปฏิบัติงาน - เชื่อว่าการแข่งขันจะกระตุ้นให้คนในองค์กรมี ความกระตือรือร้น - เป้าหมายหลักในการทำงานคือต้องการ เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น
	- พฤติกรรมการแสดงออก	- ทำงานอย่างขยันขันแข็งเมื่ออยู่ต่อหน้า ผู้บริหารเพื่อที่จะได้รับผลตอบแทน - การทำงานจำเป็นต้องมีการแข่งขันกัน - มักจะดูหมิ่นอาจารย์พยาบาลที่ไม่มีผลงาน ทางวิชาการเท่ากับตน
3.4 มิติเน้นความ สมบูรณ์แบบ	- ค่านิยม	- ไม่เด่นชัด
	- ความเชื่อ	- เชื่อว่าต้องทำงานตามแบบอย่างที่เคยยึดถือ
	- พฤติกรรมการแสดงออก	- มีความละเอียด ถี่ถ้วน ปฏิบัติตามขั้นตอน อย่างเคร่งครัด

ตารางที่ 2 โครงสร้างวัดสมรรถนะองค์การของสถาบันการศึกษาพยาบาล (ต่อ)

วัดสมรรถนะองค์การ	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
		<ul style="list-style-type: none"> - ปฏิบัติงานอย่างระมัดระวังเพื่อป้องกันข้อผิดพลาด - การปฏิบัติต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด ไม่สามารถยืดหยุ่นได้

4. หลังจากตรวจสอบความถูกต้องเชิงโครงสร้างและภาษาที่ใช้ ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ให้ความเห็นตรงกันเกี่ยวกับโครงสร้างที่ใช้ แต่มีการปรับเปลี่ยนภาษาให้มีความเข้าใจ ชัดเจน เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

5. ผู้วิจัยใช้โครงสร้างเนื้อหาตามตารางที่ 2 มาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยมีข้อรายการตามโครงสร้างสรุปข้อคำถามวัดสมรรถนะองค์การของสถาบันการศึกษาพยาบาลทั้งฉบับ จำนวน 78 ข้อ และมีข้อคำถามทั้งทางบวกและทางลบ

จากโครงสร้างแบบสอบถามวัดสมรรถนะองค์การ นำประเด็นย่อยมาสร้างเป็นข้อคำถามได้ทั้งหมด 78 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบ Rating Scale โดยให้ผู้ตอบพิจารณาข้อความนั้นเป็นลักษณะสำคัญของความเชื่อ ค่านิยม พฤติกรรมการแสดงออกของอาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่ในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ตนปฏิบัติงานอยู่ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนและความหมายในแต่ละคำตอบดังนี้

คำตอบทางบวก	ความหมาย	ค่าคะแนนข้อ ความทางบวก	ค่าคะแนนข้อ ความทางลบ
ปฏิบัติสม่ำเสมอ	ข้อความนั้นเป็นลักษณะสำคัญของค่านิยม ความเชื่อ พฤติกรรมการแสดงออกของอาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่ ที่ปรากฏขึ้นสม่ำเสมอเป็นประจำ	5	1
ปรากฏบ่อย ๆ ครั้ง	ข้อความนั้นเป็นลักษณะสำคัญของค่านิยม ความเชื่อ พฤติกรรมการแสดงออกของอาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่ ที่ปรากฏบ่อย ๆ ครั้ง	4	2
ปรากฏปานกลาง	ข้อความนั้นเป็นลักษณะสำคัญของค่านิยม ความเชื่อ พฤติกรรมการแสดงออกของอาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่ ที่ปรากฏปานกลาง	3	3
ปรากฏนาน ๆ ครั้ง	ข้อความนั้นเป็นลักษณะสำคัญของค่านิยม ความเชื่อ พฤติกรรมการแสดงออกของอาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่ ที่ปรากฏนาน ๆ ครั้ง	2	4
แทบจะไม่ปรากฏ	ข้อความนั้นเป็นลักษณะสำคัญของค่านิยม ความเชื่อ พฤติกรรมการแสดงออกของอาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่ ที่แทบจะไม่ปรากฏ	1	5

สรุปแบบสอบถามส่วนที่ 2 มีจำนวนทั้งหมด 78 ข้อ ประกอบด้วยวัฒนธรรม
องค์การ 3 ลักษณะ คือ

ตอนที่ 1 วัฒนธรรมองค์การลักษณะสร้างสรรค์ ประกอบด้วยวัฒนธรรม
องค์การใน 4 มิติ คือ มิติเน้นความสำเร็จ 9 ข้อ มิติเน้นสัจการแห่งตน 13 ข้อ มิติเน้นบุคคล
และการกระตุน 8 ข้อ และมิติเน้นไมตรีสัมพันธ์ 6 ข้อ รวม 36 ข้อ

ตอนที่ 2 วัฒนธรรมองค์การลักษณะตั้งรับ -เฉื่อยชา ประกอบด้วยวัฒนธรรม
องค์การใน 4 มิติ คือ มิติเน้นการเห็นพ้องด้วย 5 ข้อ มิติเน้นกฎระเบียบ 6 ข้อ มิติเน้น
การพึ่งพา 4 ข้อ และมิติเน้นการหลีกเลี่ยง 7 ข้อ รวม 22 ข้อ

ตอนที่ 3 วัฒนธรรมองค์การลักษณะตั้งรับ-ก้าวร้าว ประกอบด้วยวัฒนธรรม
องค์การใน 4 มิติ คือ มิติเน้นการเห็นตรงกันข้าม 4 ข้อ มิติเน้นอำนาจ 4 ข้อ มิติเน้น
การแข่งขัน 7 ข้อ และมิติเน้นความสมบูรณ์แบบ 5 ข้อ รวม 20 ข้อ

โดยข้อความคำถามจะมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของ
Likert จำนวน 5 ระดับ จะได้คะแนนแต่ละข้อ 1 - 5 คะแนน การให้คะแนนแต่ละข้อรวม
เป็นรายมิติ

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนวัดสมรรถนองค์การของสถาบันการศึกษาพยาบาล มีเกณฑ์การพิจารณาโดยใช้ระดับคะแนนเฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
1.00 - 1.45	วัดสมรรถนองค์การอยู่ในระดับน้อยที่สุด
1.50 - 2.49	วัดสมรรถนองค์การอยู่ในระดับน้อย
2.50 - 3.49	วัดสมรรถนองค์การอยู่ในระดับปานกลาง
3.50 - 4.49	วัดสมรรถนองค์การอยู่ในระดับมาก
4.50 - 5.00	วัดสมรรถนองค์การอยู่ในระดับมากที่สุด

โดยการคำนวณค่าคะแนนเฉลี่ยวัดสมรรถนองค์การของสถาบันการศึกษาพยาบาลทุกสังกัด คิดคะแนนจากหน่วยของสถาบันการศึกษาพยาบาล

2. ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาความตรง และความเที่ยงมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. การหาความตรงเชิงความสัมพันธ์

การวิเคราะห์หรือค่าถ้ามวัดสมรรถนองค์การรายข้อ โดยการหาค่าความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item Correlation Analysis) ในข้อคำถามทั้งหมด 78 ข้อ โดยการหาความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม โดยใช้เกณฑ์ค่าความสัมพันธ์มากกว่า 0.2 ถือว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้ แต่ถ้าต่ำกว่าหรือเป็นลบให้ตัดทิ้งไป หรือปรับปรุงข้อคำถามใหม่และสามารถนำไปใช้ได้ แบบสอบถามวัดสมรรถนองค์การมีข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ มีดังนี้

1. วัดสมรรถนองค์การลักษณะสร้างสรรค์ จำนวน 36 ข้อ ตอน 1

ประกอบด้วย

มิตินั้นความสำเร็จ	จำนวน 9 ข้อ	ใช้ได้ตามเกณฑ์ 9 ข้อ
มิตินั้นสัจการแห่งตน	จำนวน 13 ข้อ	ใช้ได้ตามเกณฑ์ 13 ข้อ
มิตินั้นบุคคลและการกระตุ้นจำนวน	8 ข้อ	ใช้ได้ตามเกณฑ์ 8 ข้อ
มิตินั้นไมตรีสัมพันธ์	จำนวน 6 ข้อ	ใช้ได้ตามเกณฑ์ 6 ข้อ

2. วัดสมรรถนองค์การลักษณะตั้งรับ - เชื้อยชา จำนวน 22 ข้อ ตอน 2

ประกอบด้วย

มิตินั้นเห็นพ้องด้วย	จำนวน 9 ข้อ	ใช้ได้ตามเกณฑ์ 9 ข้อ
มิตินั้นกฎระเบียบ	จำนวน 6 ข้อ	ใช้ได้ตามเกณฑ์ 4 ข้อ
		ข้อที่ใช้ไม่ได้ 3, 16

ตารางที่ 3 ผลการคำนวณความเที่ยงก่อนและหลังการใช้แบบสอบถาม

แบบสอบถาม	ค่าความเที่ยง	
	ก่อนเก็บรวบรวม	หลังเก็บรวบรวม
	ข้อมูล	ข้อมูล
ตอนที่ 1 วัฒนธรรมองค์การลักษณะสร้างสรรค์	.96	.97
- มิติเน้นความสำเร็จ	.87	.90
- มิติเน้นสัจการแห่งตน	.87	.90
- มิติเน้นบุคคลและการกระตุ้น	.85	.87
- มิติเน้นโมตรีสัมพันธ์	.77	.87
ตอนที่ 2 วัฒนธรรมองค์การลักษณะตั้งรับ-เฉื่อยชา	.85	.86
- มิติเน้นการเห็นพ้องด้วย	.72	.73
- มิติเน้นกฎระเบียบ	.54	.52
- มิติเน้นการพึ่งพา	.46	.43
- มิติเน้นการหลีกเลี่ยง	.75	.81
ตอนที่ 3 วัฒนธรรมองค์การลักษณะตั้งรับ-ก้าวร้าว	.79	.78
- มิติเน้นการเห็นตรงกันข้าม	.83	.78
- มิติเน้นอำนาจ	.67	.68
- มิติเน้นการแข่งขัน	.64	.61
- มิติเน้นความสมบูรณ์แบบ	.46	.49

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยประสานงาน โดยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังต้นสังกัดของสถาบันการศึกษาพยาบาลทุกสังกัด ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากสถาบันการศึกษาพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 41 แห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 14 แห่ง ซึ่งมีการนัดหมายไว้ล่วงหน้า

3. ในสถาบันการศึกษาพยาบาลในต่างจังหวัด ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ การส่งทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยได้อธิบายถึงการเลือกกลุ่มตัวอย่างและวิธีการเก็บรวบรวม ข้อมูล ให้กับผู้ช่วยวิจัยซึ่งเป็นอาจารย์พยาบาลที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการวิจัยของสถาบันนั้น ๆ เป็นผู้แจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามให้ ให้เวลาในการกรอกแบบสอบถาม จำนวน 2 สัปดาห์

4. ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4 สัปดาห์ คือ ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2539 ถึงวันที่ 30 มีนาคม 2539 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดจำนวน 205 ฉบับ ได้รับคืนทั้งหมดจำนวน 200 ฉบับ ข้อมูลที่ได้รับมีความสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.6

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Sciences Version / Personal Computer) ตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลวัฒนธรรมองค์การ เรื่อง อายุ ตำแหน่ง เวลาที่ปฏิบัติงาน สังกัด และสาขาวิชา ด้วยการแจกแจงความถี่และร้อยละ
2. วิเคราะห์คะแนนวัฒนธรรมองค์การในแต่ละสถาบันการศึกษาพยาบาล ด้วยการคำนวณค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้
3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนวัฒนธรรมองค์การทั้ง 3 ลักษณะและ ในรายมิติ จำแนกตามสังกัดและสาขาวิชาของสถาบันการศึกษาพยาบาล ด้วยการทดสอบ One Way ANOVA ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำมา ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Sheffe method)